כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

בסודשיח

בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת וישלח ■ י' כסלו ה'תשע"א ■ 17.11.2010 ■ גליון מס' 96

תפוצה לכל קהילות ישראל

עוד בעיתון

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

יציאתה של דינה
דינה גדלה בביתם של יעקב ולאה, בית שחינך את בניו ליראת אלקים ולאהבת הבריות בדרכו של סבא אברהם...
המשך בעמ' 3

הכוונה לאדמה יבשה
הרב בני לאו, בתגובה לרב פילבר, הביא את הכתוב בירמיהו פרק כז...

הנהגת היחוד והנהגת המשפט
הרב לאו מביא 'פסוקים מפורשים' להוכחת טענתו, ואכן גם אני אביא פסוקים מפורשים...
המשך בעמ' 3

חוק וסדר
האם חשיבה חופשית היא מחלת נפש?
האם חוסר צייתנות וחשיבה חופשית הן מחלות נפש? על פי הנספח האחרון של ה-DSM-IV...
המשך בעמ' 6

שו"ת קיץ
שאלה: האם יש בעיה או לא? האם יש הבדל בין יין מבושל ליין שאינו מבושל?...
המשך בעמ' 7

סיפור לשבת
כיצד זוכה אדם להיות איש טהור
הרה"ק רבי הירש מרימנוב זי"ע העיד על עצמו שמעודו לא פגע בשום יהודי ולא ציער שום אדם...
המשך בעמ' 5

שביבים
- גם מידת הדין הסכימה
- על דביר בנדיק לשלם מחיר אישי כבד
- כשה אובד בקש
- האדמו"ר הצייר

המשך בעמ' 7

פרקים בעולמה של רבנות הקהילה בישראל

מאמר שבעים ושלושה בסידרה

/ הרב אהרן כ"ץ*

הרב צבי פסח פרנק רבה של ירושלים (4)

ניסיונות רבים נעשו בירושלים להקים בה ועד רבנים ולאחד את כל רבני העיר תחת גוף אחד שייקרא "ועד רבני ירושלים". ניסיון שכזה נעשה חודשים מספר לאחר כינון השלטון הבריטי בארץ ישראל. לאותו ניסיון היו שותפים חשובי רבני ירושלים כמו הרב יצחק ירוחם דיסקין, הרב חיים משה אלישר, הרב יוסף חיים זוננפלד, הרב יונה ראם וגם הרב צבי פסח פראנק. ניסיונות אלה , כמצופה לא עלו יפה. הם אינם מתאימים לאופייה של הקהילה בירושלים. אף על פי כן כאשר נאסף מרן הרב קוק זצ"ל לבית עולמו ביום ג' אלול תרצ"ה ושוב עלתה שאלת רבנות העיר ירושלים, הצליחו ראשי הרבנים להסכים על דמות אחת הראויה לדעת הכל לשאת בתואר רבה הראשי של ירושלים, שכן, משך שנים רבות, גם בימי חיותו של הרב קוק זצ"ל היה הרב פראנק המוציא והמביא לכל ענייני העיר ואלה היו נחתכים כמעט על פיו.

לאחר קבלת ההחלטה הגיעה אל הרב פראנק משלחת מנכבדי העיר לבקש ממנו שיסכים לקבל על עצמו את רבנות העיר ירושלים. הם אף ביקשו ממנו שיסכים לקבל עליו את עול הרבנות הראשית לישראל כפי שעשה כן הראי"ה קוק. הרב סירב לקבל על עצמו את עול הרבנות הראשית לישראל. הרב חשש שהדבר יפריע לו בלימוד התורה, אך הסכים לקבל עליו את עולה של העיר ירושלים. מיד נבחרה ועדה מסדרת שכללה שלשה רבנים שעליה הוטל קביעת תכנית ההכתרה, ועל עריכת כתב הרבנות שעליו היו אמורים לחתום גדולי עיר הקדש. שלשת הרבנים היו: ר' אליה ראם שהיה מורה צדק חשוב ביותר בעיר, ר' אשר זוסמן ור' נחמן גדליה ברודר, מנהל הוועד הכללי. יום ההכתרה נקבע ליום ז' בטבת שנת תרצ"ו. בדבריו בטקס ההכתרה אמר הרב: "מקרב לבבי אודה לכם מורי ורבותי על כל הכבוד שהנחלתם אותי בערב הזה, אף על פי שיודע אני בעצמי שאיני ראוי לכל הכבוד הזה. מי אני שאוכל לשאת את כתרה של ירושלים על ראשי, הכתר שהיה עד כה על ראשם של גאוני וקדושי ארץ זכותם יגן עלינו. איככה אוכל להרהיב בנפשי עוז להיות ממלא מקומם של גדולי ישראל שעטרה זו הולמתם. ידועים הם דברי ר' יוסי שמעולם לא עברתי על דברי חברי, יודע אני בעצמי שאיני כהן אם אומרים לי חברי עלה לדוכן אני עולה". בהמשך הודיע הרב שיש בדעתו לייסד מועצה רבנית שתורכב מגדולי התורה שבעיר הקדש, על מנת לעבוד יחד את עבודת הקדש. גם אחרי בחירתו עוד ניסה הרב פראנק להביא את הרב ר' חיים עוזר גרודזינסקי

"עוד ביומו האחרון, יום כ' בכסלו תשכ"א הנהיג הרב אורח חיים רגיל. השכמה מוקדמת לפני עמוד השחר לעסוק בתורה ובתפילה, ולאחר מכן שיחה עם רבני העיר בהלכה, ועם פרנסי הציבור בענייני הכלל..."

לירושלים כרבה של העיר אך זה סירב לקבל על עצמו את התפקיד מחמת זקנותו. בשבת שאחרי ההכתרה היתה ירושלים צוהלת ושמחה, וכולם נהרו לבית הרב ליהנות מזיו פניו ולשמוע דבריו בהלכה ואגדה. בין הבאים לברכו אחרי בחירתו היו הרב חרל"פ ר"מ ישיבת מרכז הרב ורבה של שערי חסד, הרב טוקצ'ינסקי, הרב עמיאל מתל אביב, הרב ר' ראובן כ"ץ מפתח תקוה, הרב ורנר מנתניה, הרב סרנא ורבני ראשי הקהילות הספרדיות בעיר. בין התפקידים הרבים שהרב ביקש למלא היה הקמת ועדות לכשרות המזון המיובא לירושלים, הקפדה על שמירת השבת בעיר, חיזוק משמרות הטהרה ושמירת כשרות המקוואות בעיר ועוד.

בשנת תש"א שלח הרב מכתב אל הנציב העליון וכו כתב: "דברי ימי ישראל מוכיחים כי היישוב בארץ הקדש עלה וירד לפי מדת שמירת הדת על ידי תושביה. ובהיות השבת אחד מיסודי הדת נבאו לנו נביאנו הקדושים כי קיום הארץ תלוי בשמירת השבת. הלא כה דברי הנביא ירמיהו: "כה אמר ה' הישמרו בנפשותיכם, וכל מלאכה לא תעשו, וקידשתם את יום השבת וישבה העיר הזאת לעולם". (ירמיהו י"ז) בשעת מצוקת נפשנו זאת הננו פונים אל הוד מעלתו בבקשה נמרצת, לסייע לנו בהשכנת שמירת השבת בין תושבי ארץ הקדש היהודים. על מנת לתת תוקף ממשלתי לחוקת השבת, האוסרת ומענישה כל איש ישראל המחלל שבת בפרהסיה במלאכות אסורות, פתיחת חנות ונסיעה בכלי רכב. אין כוונתנו לכוף בזרוע כל יחיד לשמור שבת בינו לבין עצמו, דבר התלוי באמונה ומסור ללב, אנו רוצים לשמור על קדושת צביונה של ארץ שלא תיפגע ולא תיפגם".

את הקמתה של מדינת ישראל ליווה הרב ברגשות מעורבים. את תחושותיו ביטא במילים הבאות: "כל עין רואה בזה יד ההשגחה העליונה הנטויה עלינו לחוננו ולתת לנו תקווה בארץ האבות. אחרי עבור עידן ועידנים לגלותנו הממושך. קרוב לאלפיים שנה אשר דם ישראל נשפך כמים המוגרים, נתונים למשיסה ביד זאבי טרף כשה לטבח יובל ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה. בעצם שנות ראינו רעה אשר דמוע תדמע כל עין ותסמר שערת ראש על בית ישראל ועל עם ה' כי נפלו כעמיר אחר הקוצר לעיני כל הגויים אשר רוממות השלום בגרונם וחרב פיפיות בידם. והנה, מתוך החושך והערפל הכבד אשר כסה את עין הארץ נתבקעו ניצוצי אור וכמו השחר עלה על שמי ארצנו הקדושה וכבוד ה' עלינו זרח להרמת קרן ישראל לעיני הגויים שיכירו וידעו כל תושבי תבל בזכותנו לבנות את בית ישראל ורוח הקדש נשא את הצר הצורר מארצנו וממשלת ישראל מתרקמת ומתחזקת בעזר צור ישראל וגואלו מיום ליום עד שהגענו להקמת הצבא בישראל אשר על ידיו עשה ה' תשועה גדולה ונמסרו רבים ביד מעטים".

באחד ממכתביו כתב הרב פראנק: "גדולה ונשגבה היא התקופה שזכינו לה. אולם קשה היא ואיומה. מבוכה גדולה שוררת בתקופתנו רבת הניגודים והסתירות. אתא בקר וגם לילה. הבוקר והליל מתגוששים. הנה נבקע השחר. האור מתפרץ והולך להאיר לחשוכי עם בהיקבץ נדחינו שרידי חרב מקצווי תבל להושיב אל הארץ ולשכללה. אולם בעצמו של בוקר אתא לילה, שלטון אשר נמצאים בו פורקי עול מלכות שמים אשר החושך והערפל המכסים לאומים האפילו גם עליהם. חלל האוויר מלא רעיונות ארס ומעשי הרס של התכחשות למהותו של עם הנצח. בכל מיני משואות שווא ומדוחים, ערבוביה נוראה שכמוה לא היתה מה רב האור שהופיע בכל גווניו, מה עצמו הניסים הגלויים והנפלאות שחזו עינינו זה עתה. ברם! מה עצום החושך האיום.. מה נוראה המלחמה בין ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש לבין הדעה שככל הגויים בית ישראל? המלחמה נטושה בכל החזיתות, בחינוך הדור הבא בטהרו, במשפט התורה שעוד לא הוכר בארץ עם התורה, והשולחן הישראלי שלא יפוגל עוד ועוד".

באסיפת הרבנים שכונסה לכבוד העברת מושב הכנסת לירושלים ביום י' בשבט תש"ט אמר הרב פראנק: "להגיש דרישה אולטימטיבית לממשלה הזמנית שחוק התורה יאושר בתור חוקת היסוד של המדינה, ואם הממשלה תעמוד במרדה לא להכיר בתורה הכתובה והמסורה בתור חוקת יסוד, נפנה גלוי לכל ארגוני הרבנים בארצות הגולה להיקהל ולעמוד על נפשנו להרעיש ארץ ומלואה לדרוש זאת בכל תוקף ובאם כל זאת לא יועיל להודיע קבל עם ועדה כי מדינה בצביון כזה אינה מדינת ישראל!". הצעותיו של הרב לא נתקבלו והוחלט באותה אסיפה לטפל בנושא זה בדרכי שלום. הרב החל להתייחס למערכת המשפט שנתכוננה במדינה כאל ערכאות של גויים. מאידך ביקש הרב להקל על ההתיישבות היהודית בארץ ישראל, למשל על ידי היתר המכירה שהונהג על ידי גדולי הדורות הקודמים בשנת השמיטה. כלפי הטוענים שיש במכירה זו איסור לא לתת לנכרים חניה בארץ כתב בתשובתו בספר הר צבי חלק יורה דעה סימן קכ"ג: "וראיתי לרב גדול מפורסם מגלה דעתו דמה שמוכרין לערבי איסור חמור הוא מדאורייתא, שמפקיעין את הארץ ממצות התלויות בה וגם זו היא הערמה ניכרת שאין מועיל כלום. ודבריו אלה סיתראי נינהו. דאם זה חשיב הערמה שהקניין בטל, א"כ אין כאן הפקעה מן המצות, שלשון הפקעה משמע שמפקיע החיוב לגמרי מן הקרקע וכאן אין הפקעה גמורה כיון דאין קנין. והנה מה דפשיטא ליה דהפקעה הוא איסור דאורייתא זה אינו מוכרח, גם מה דפשיטא ליה דהערמה אינו כלום ג"כ אין הכרח לומר כן, ומה שאמר דמכירת חמץ שאני דבשביל האיסור מחויב לעשות כן גמר ומוכר בלב שלם כדי שלא יעבור באיסורא דאורייתא, מאן מפיס דבשביעית אין לומר כן, הרי בשביעית נמי יתכן דבשביל שלא יעבור באיסור שביעית ניח"ל ומכוון להקנות לו בקניין גמור ומה בכך שהוא רוצה שאחרי שביעית יחזור לכרמו ולשדהו מאי איכפת ליה אם יכוין להקנות לו בכוונה גמורה שיהא שלו בשביעית והוא ינצל מאיסור שביעית, וכל איסור לא תחנם אינו משום עצם הקניין לבד, אלא דשרשו של האיסור דלא תחנם הוא רק מזה שמביאו לידי ישיבת קבע בארץ, שלפי זה הפקעת שביעית ע"י קנין של העכו"ם אינו סותר ולא גורם לעבור בלאו דלא תחנם, דיש לקיים שניהם לעשות הקנאה להנכרי שיפקיע איסור שביעית וגם שיהיה מסודר שהגוי לא יבוא על ידי זה לישיבת קבע וממילא דלא יעבור בקניין שכזה על ל"ת דלא תחנם וכפי שהסביר לנו בעל התו"ח הנזכר ואין הדברים סותרים זה את זה כלל".

עוד ביומו האחרון, יום כ' בכסלו תשכ"א הנהיג הרב אורח חיים רגיל. השכמה מוקדמת לפני עמוד השחר לעסוק בתורה ובתפילה, ולאחר מכן שיחה עם רבני העיר בהלכה, ועם פרנסי הציבור בענייני הכלל. באותו הבקר לקה הרב בליבו ולאחר מכן השיב נשמתו הטהורה לקונה. באותו היום נשבה ארון הקדש, וירושלים איבדה את אחד מגדולי רבניה אשר במשך למעלה משני דורות היה לא רק מגדולי החכמים שבעיר אלא גם איש ציבור למופת, מורה צדק אמיתי ומנהיג שנשא עליו את משא העיר. הרב השאיר אחריו ברכה ספרים, ספרי תשובות שבמשך שנים רבות נעשו מאמצים להוציאם לאור, ולהפיצם בין קהל לומדי התורה ובין השכבות המשכילות הרחבות של העם. הרב השאיר אחריו משפחה גדולה ורחבה מעורבת בחיי הציבור בארץ כולה, תלמידי חכמים ואנשי מעשה שתרמו כל אחד בדרכו לבניין הארץ ולחיזוק עולמה של תורה. על דמויות מסוגו של הרב צבי פסח פראנק ראוי לומר את הנאמר בסוף מסכת עדויות "חכם קודם למלך ישראל חכם שמת אין לנו כיוצא בו".

שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול.

*הרב אהרן כ"ץ. ראש כולל הלכה במכון גבוה לתורה אונ' בר אילן. רב קהילת "דובב עוז" רמת גן.

יציאתה של דינה

/ הרב יעקב הלוי פילבר

דינה גדלה בביתם של יעקב ולאה, בית שחינך את בניו ליראת אלקים ולאהבת הבריות בדרכו של סבא אברהם, והנה בצאתה לראות בבנות הארץ היא נתפשת ונאנסת על ידי שכם בן חמור, לכאורה כל האשמה למעשה מוטלת על שכם, אך האם הוא אבי-הכשלון היחידי, או שהיו שותפים נוספים לאסונה של דינה? לפי פשוטו של מקרא כל האשם במעשה דינה הוא של שכם, ככתוב: "ויקח אותה, וישכב אותה ויעניה". אבל מדברי חכמינו ז"ל בדרשתם את הכתוב: "ותצא דינה" אנו לומדים כי לכשל של מעשה דינה היו שותפים נוספים. על הכתוב ביחזקאל (טז מד): "הנה כל המושל עליך ימשול לאמור: כאמה כבתה" דרשו חז"ל (מדרש הגדול): "באמנו לאה הכתוב מדבר, תלה הכתוב סרחון הבת באמה. וכי אמנו לאה זונה היתה חס וחלילה? אלא מקיש יציאה ליציאה, לפי שכתב בלאה: 'ותצא לאה לקראתו' בדבר הקל, לפיכך תלה בדינה יציאה, ותצא דינה, בת יעקב' אין כתיב כאן, אלא 'בת לאה', הוי כאמה כבתה". ובמדרש אחר (ב"ר פ) רואים את יציאתה של לאה בצורה חמורה יותר: "אמרו לו: אם כן לאה אמנו זונה היתה?! אמר להם: הן! לפי שכתוב: 'ותצא לאה לקראתו' - יצתה מקושטת לקראתו כזונה". כיצד אירע כשל חינוכי כזה, שגם לביתו של יעקב היה לבסוף חלק בכשלון הזה? התשובה היא שהאדם אינו מתחנך רק בחינוך ישיר אלא פעמים רבות דווקא העברת מסרים חינוכיים עקיפים מהמחנך למתחנך הם שמעצבים את אישיותו של החניך, כך הדבר נוהג בבית-ההורים, כך הוא נוהג בבית הספר, וכך בכל מסגרת חינוכית, כי אי אפשר להשאיר את העשייה החינוכית ליד המקרה. מה שהוא נכון בכל התקופות, הוא נכון שבעתיים בתקופה שהאווירה הסביבתית לוקה בהשפעה שלילית של המקולקלים שבאומות העולם. ואל נתפלא שלמרות המאמץ החינוכי שלנו לא תמיד מאמצנו נושאים פרי, ואז לבסוף אנו פוגשים את בוגרי חינוך שלנו במציאות כזו שאין רוח חכמים נוחה מהתנהגותם.

אחת הסיבות לכשל החינוכי הזה היא בגלל מסרים שליליים סמויים שאנו מעבירים תוך כדי העשייה החינוכית, מסרים שהמחנך לא התכוון להם מלכתחילה אך בלי משים הוא מעבירו לחניכיו. דוגמא להעברת מסרים סמויים הוא הסיפור על זוג אורתודוקסי בארצות הברית שהאשה היתה אשת-קריירה והבעל היה עובד בכיר בחברת היי-טק במשכורת נכבדה. יום אחד אמר הבעל לאשה שנפשו חשקה בתורה והוא רוצה להפסיק את עבודתו ולהתמסר כולו ללמוד התורה, האשה הסכימה וקיבלה על עצמה את פרנסת הבית. עלה הזוג ארצה וניהלו בית צנוע של תורה, וכשהגיע בנם לבר מצווה שאלו אביו: "בן, אמור לי מהו לדעתך הדבר החשוב ביותר בעולם?" השיב לו הבן: "כסף!" תמה האב ואמר לו: "בני ציפיתי שתאמר: תורה! הרי אתה יודע שויתרתי על משכורת נכבדת של עשרות אלפי דולרים ובחרתי בלימוד התורה, מה פתאום אתה אומר "כסף"?" אמר לו הבן: "איני יודע, כל היום אני שומע בבית "כסף", כשאתה מבקש דבר מה מאמא היא אומרת: "אילו היה כסף", וכשאמא מבקשת ממך אתה אומר: "אילו היה כסף", וכשאני מבקש מכם, גם אתה וגם אמא אומרים: "אילו היה כסף", מזה אני מבין שהכסף פותר את כל הבעיות".

לאה בלהיטותה לרכוש את תשומת לבו של יעקב הרשתה לעצמה להתנהג בצורה שהצנעה יפה לה. התנהגות לא חינוכית של לאה שהייתה בדבר קל, שאילו אדם פרטי היה עושה זאת כמעט ולא היו מתייחסים אליו. אבל ברגע שאדם הופך להיות בעל משפחה והורה לילדים, שילדיו מסתכלים על כל תנועה שהוא עושה ומקשיבים לכל מוצא פיו, עליו להקפיד הקפדה יתירה גם על עיוותים שהם קלי ערך כשלעצמם, מפני שבכל צעד וצעד שבהתנהגותו הוא מעביר מסר לילדיו הצופים ולומדים ממעשיו, וכך אירע לדינה, שיציאתה הקלה של לאה גרמה לה ליציאה חמורה, מפני שבמשך הזמן נפגמה בה הרגישות לצניעותה של האשה, והיא פורצת החוצה כמו שמבואר במדרש (תנחומא): "ותצא דינה בת לאה - לראות ולהראות", ותרבות נשים זו של "לראות ולהראות" זרה לרוחה של היהדות, ומשאימצה אותה דינה בת לאה נכשלה.

72 תגובות!!! בכתב הגיעו למערכת למאמריהם של הרבנים פילבר ולאו הי"ו. רובן המכריע היו בנות כמה מלים. בעיקר: מדוע אני מפרסם את דבריו של הרב בני לאו. שתי תגובות היו ממוקדות ועניניות והנה הן לפניכם.

הכוונה לאדמה יבשה

/ הרב יהושע בוך

הרב בני לאו, בתגובה לרב פילבר, הביא את הכתוב בירמיהו פרק כז: "אָנֹכִי עָשִׂיתִי אֶת הָאָרֶץ אֶת הָאָדָם וְאֶת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָרֶץ בְּכֹחִי הַגָּדוֹל וּבִזְרוֹעִי הַנְּטוּיָה וְנֹתֵתִיהָ לְאֲשֶׁר יָשַׁר בְּעֵינָי". לפי דברי הרב לאו, "הָאָרֶץ" שבכתוב זה היא ארץ ישראל. יש להצר על כך שהרב לאו מאחז את עיני הקוראים בצטטו רק את הכתוב הזה ומעלים עין מהכתוב שלפניו. לפי הכתוב שלפניו, הדברים הללו שאמר ירמיהו נשלחו למלכי אדום ומואב ועמון וצור וצידון. הרי ש"הָאָרֶץ" שבכתוב הזה פירושו "אדמה, יבשה", ואין פירושו "מדינה, מקום מושבו של עם". לכן כוונת הכתוב הזה לעולם כולו ולא לארץ ישראל. והכתוב שלאחריו יוכיח, שנאמר בו: "וְעַתָּה אָנֹכִי נָתַתִּי אֶת כָּל הָאֲרָצוֹת (המדינות) הָאֵלֶּה בְּיַד נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל עַבְדִּי וְגַם אֶת חַיַּת הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לוֹ לְעָבְדוֹ". לדברי ירמיהו, כיוון שכל העולם שייך להקב"ה, לכן הוא נותן את כל המדינות שבעולם למי שישר בעיניו. רש"י בפירושו רק השתמש בלשון הכתוב שבירמיהו, אך כאמור כוונת דברי ירמיהו לעולם כולו ולא לארץ ישראל.

הנהגת היחוד והנהגת המשפט

/ הרב טוביה בר-אילן - מכון ארץ חמדה

הרב לאו מביא 'פסוקים מפורשים' להוכחת טענתו, ואכן גם אני אביא פסוקים מפורשים:

{א} וְהָיָה כִּי יָבֹאוּ עָלֶיךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנֶיךָ וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבְךָ בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדִּיחֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָּׁמָּה:
{ב} וְשַׁבְתָּ עַד יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְקֹלוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם אַתָּה וּבָנֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ: {ג} וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָּׁמָּה: {ד} אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בְּקְצֵה הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ: {ה} וֶהֱבִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יָרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירִשְׁתָּהָ וְהֵיטִבְךָ וְהִרְבְּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ:
{ו} וּמָל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ:

האם יעלה על הדעת, שבסוף פסוקים אלו, יש להוסיף 'תוספת' אכן אם תחטאו, אז שוב אביא עליכם קללה, ותגלו מן הארץ?

יחזקאל מנבא:

לָכֵן הִנֵּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת קִבְרוֹתֵיכֶם וְהֶעֱלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל:
{יג} וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה בְּפִתְחִי אֶת קִבְרוֹתֵיכֶם וּבְהַעֲלוֹתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי: {יד} וְנָתַתִּי רוּחִי בָּכֶם וְחִיִּיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל אַדְמַתְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי נְאֻם יְהוָה

האם 'חסר' כאן פסוק - ואם תחטאו ולא תשמעו לי, והפיצותי אתכם מעל אדמתכם ותכלו בגויים וכו' וכו'.

אכן, הדברים פשוטים וברורים ואין כל סתירה בין הפסוקים שמצטט הרב לאו לבין הפסוקים המפורשים הרבים בדברי התורה והנביאים.

רבינו הרמח"ל בספרו 'דעת תבונות' לימד אותנו על שתי הנהגות של הקב"ה, הנהגת היחוד והנהגת המשפט. דברים אלו עמוקים מיני ים, אבל עיקרם הוא, שהנהגת המשפט, היא הנהגה על פי שכר ועונש. על פי הנהגה זו, הקב"ה כביכול תלוי במעשי התחתונים. אם ינהגו כראוי - יזכו לכל הברכות, ואם לאו, ח"ו ההפך. הנהגה זו היא בעצם 'סטטית', עומדת ו'תגובתית'. לעומת זאת, הנהגת היחוד היא הנהגה מעבר לשכר ועונש הרגילים. בהנהגה זו, הקב"ה לא תלוי במעשינו אלא מנהל את העולם לקראת הגאולה השלימה, וכל מאורע וכל דבר מכוון לקראת המטרה הזו. אכן, רוב פסוקי התורה מלמדים אותנו על הנהגת המשפט, וכמפורש בכל תחילת פרשת בחוקותי - הברכות והקללות. אולם, בסופו של דבר, מתברר, שיש הנהגה יותר עמוקה והיא הנהגת היחוד, הנהגה זו מרומזת בכתובים, אבל מבוארת בהרחבה בכל ספרות הקבלה (וראה את מאמרו הנפלא של הרב יוסף אביב"י - היסטוריה צורך גבוה - בספר היובל לכבוד מרדכי ברויאר.)

כותב מרן הרב זצ"ל בתחילת ספר אורות:

על ידי התרחקות מהכרת הרזים באה ההכרה של קדושת ארץ ישראל בצורה מטושטשת.

אכן, כשמתרחקים מהכרת הרזים, ועוסקים בעיקר ב'הנהגת המשפט', ארץ ישראל נתפסת כסוג של 'פרס' שהקב"ה נותן לעמו. אם יזכו - יקבלו את הפרס, ואם לאו - ח"ו יגלו ממנה. לעומת זאת, כשקרבים להכרת הרזים, מכירים שיש הנהגה יותר עמוקה של הקב"ה, הנהגה ששואפת לתיקון עולם במלכות שדי, ובכל דף מדפי ההיסטוריה מקרבת את הגאולה השלימה. על פי הכרה זו ארץ ישראל איננה 'פרס', אלא 'היא חטיבה עצמותית קשורה בקשר חיים עם האומה'. רוב ביטויי האלימות שהרב לאו מזדעזע מהם, אינם אלא ביטוי לאותה הכרה, שארץ ישראל היא חלק מהותי מעם ישראל, וממילא בלתי אפשר להשלים עם מציאות של שלטון זר עליה.

יבוא הטוען ויטען, אכן, הוכחת יפה, שהגאולה היא מעבר לשיקולים של 'שכר ועונש', וודאי שהגאולה לא תפסק בגלל מעשי עם ישראל. אך זאת מנין לך שעכשיו הוא תור הגאולה? שמא עכשיו הוא רק תור הזהב, או תור התקווה או משהו בדומה?

שאלה זו שאלה חשובה היא, וראוי לעסוק בה רבות. כידוע זו נקודת מחלוקת מרכזית בין שיטת חב"ד לשיטת הציונות הדתית, אבל כיון שדבריו של הרב לאו לא נוגעים למחלוקת זו, אתיחס אליה רק בקצרה. מרן הרב זצ"ל וההולכים בדרכיו סברו שעיקר הגאולה היא הגאולה הגשמית, כלומר חזרת עם ישראל לארצו. לעומת זאת, תורת החסידות ובראשה חסידות חב"ד הדגישו את הגאולה הרוחנית, גאולה, שבה ימלא כבוד ה' את כל הארץ, כיון שכך, אף שהעולם התקדם מאד לקראת ייעוד רוחני זה, ודאי שהוא עדיין רחוק ממימוש ולכן ודאי שאין לומר שכעת הוא תור הגאולה. מכל מקום, מצינו למדים שאין סיבה למחלוקת בין הרב לאו לרב פילבר. אם כבר התחילה הגאולה, לא יעלה על הדעת שעם ישראל יצא מארצו. אם לא התחילה, אכן אין כל סיבה לבטוח שעם ישראל לא יצא שוב לגלות ח"ו.

בסוד שיח
כשם שפרצופיהם שונים
כך דעותיהם שונות

סיפור לשבת

כיצד זוכה אדם להיות איש טהור

{המובא כאן הוא מפ"ק של האדמו"ר מפוריסוב, המקובל רבי עקיבא רבינוביץ' שליט"א בסעודת מלוה מלכה פרשת תולדות, ונמסר לפרסום על ידי ימינו בקודש הרב משה מהלר הי"ו. שאול שיף}

הרה"ק רבי הירש מרימנוב זי"ע העיד על עצמו שמעודו לא פגע בשום יהודי ולא ציער שום אדם, זולת פעם אחת, כאשר ראה יהודים שמדברים בשעת רעוא דרעוין, בסעודה שלישית של שבת, הלך לאחד מהם ודחפו בידו, ואמר שאין הוא מתחרט על כך.

התגורר כאן, בעיה"ק ירושלים תובב"א, החסיד המפורסם רבי מרדכי הירש שמערלער זצ"ל. הוא סיפר, כי דודו נסע פעם אל הרבי ר' הירש מרימנוב זי"ע, להיות במחיצתו בשבת קודש. בהגיעו שמה, נפל אותו דוד, והיה מחוסר הכרה, כמאחז"ל אתנח ואנגיד. בשכבו כך, מחוסר הכרה - היה זה בשחרית של שבת - הקיץ לפתע מעלפונו, וקם והלך לבית הכנסת. בבואו שמה, סיפר לאנשי המקום שבשעה שהיה מחוסר הכרה עלתה נשמתו למעלה, והוא שמע שם את הרבי, ר' הירש, אומר תורה. ומה אמר? הוא דרש עה"פ (במדבר יט, יז) "ולקח אזוב וטבל במים איש טהור", ופירש הצדיק את הפסוק כך: כיצד זוכה אדם להיות 'איש טהור'? על ידי שיקיים בעצמו "ולקח", שיש בו קדמא ואזלא, היינו שיהא מתבונן תמיד (אבות ג, א) 'דע מאין באת, ולאן אתה הולך', שזה הפי' של קדמא ואזלא, עי"ז זוכה אדם להיות 'איש טהור'. כך שמע, בשעת עלפונו, מפי הרבי ר' הירש. הסתפקו השומעים אם להאמין לדבריו אם לאו, אולם כך סיפר אותו דוד. לאחר מכן, בשעת סעודה שלישית, הגיעו החסידים אל שלחנו של הצדיק, ולתדהמתם, אמר הרבי, ר' הירש, תורה על הפסוק הנ"ל, ממש כדברים שסיפר להם הדוד. נהיה רעש בבית המדרש, והכול היו בתדהמה, שהרי שמעו מפי האיש את דבר התורה הזה ממש קודם לכן, ועתה ראו שהיה זה דבר אמיתי. שמע הצדיק את הרעש, ושאל על מה כל המהומה. סיפרו לו שהנה יש כאן יהודי שסיפר ששמע את דבר התורה של הרבי בשמים, כבר אתמול. נענה הרבי ר' הירש ואמר: כאשר הולכים לומר תורה, אומרים אותה תחילה לפני בית דין של מעלה (לקבל הסכמתם). את המעשה הזה שמע רבי מרדכי הירש מפי דודו אשר היה בעל המעשה.

באחד הימים ביקר הרה"ק הרבי ר' הירש מרימנוב זי"ע אצל מחותנו, הרה"ק מרוז'ין זי"ע. בשעה שישבו ונתוועדו שניהם, לא הורשה איש להיכנס אל הקודש פנימה. הייתה שם משרתת אחת, יהודיה עגונה, אשר בעלה זנח אותה מזה שמונה שנים, ולא ידעה היכן הוא. כשישב הרבי ר' הירש ושוחח עם הרה"ק מרוז'ין זי"ע, הלכו בניו של הרה"ק מרוז'ין זי"ע וכתבו קוויט'ל עבורה (עבור אותה משרתת), ואמרו לה היכנסי פנימה, מסרי קוויט'ל זה לידי הרבי ר' הירש ותני לו שלוש מטבעות, ותזכי להיוושע. נכנסה המשרתת פנימה ומסרה את הקוויט'ל לידי הרבי ר' הירש. שאל אותה הצדיק, למי נכתב קוויט'ל זה. השיבה המשרתת: לצדיק מרימנוב. קרא הרבי ר' הירש את הקוויט'ל ואמר, שעליה ליתן ח"י מטבעות. יצאה המשרתת, וכשראו אותה בניו של הרה"ק מרוז'ין זי"ע בצאתה, מסרו לידיה עוד חמשה עשר מטבעות (להשלים את מניין המטבעות לי"ח). שבה המשרתת ונכנסה, ומסרה לצדיק את חמש עשרה המטבעות הנוספים. אמר לה הצדיק מרימנוב: לא כי, אלא רצוני בשמונה עשר מטבעות פרט לאותם שלוש שכבר נתת בתחילה. יצאה המשרתת והביאה עוד שלוש מטבעות. או אז אמר לה הרבי ר' הירש, שתלך לעיירה פלונית ותמתין שם במקום מסויים בשעת בוקר, ותראה שם מישהו רוכב על סוס - זה הוא בעלך שנעלם. הסתובב הצדיק ופנה אל הרה"ק מרוז'ין ושאל אותו: האם נכון הדבר שאמרתי? נענה הצדיק מרוז'ין ואמר: בוודאי.

כשיצאה המשרתת, בניו של הרה"ק מרוז'ין זי"ע רצו לשמוע מפיה מה אמר לה הרה"ק מרימנוב, וסיפרה להם את כל אשר אמר לה. שאל בכור בניו של הרה"ק מרוז'ין זי"ע, הרה"ק רבי שלום יוסף זי"ע: ומה אמר אביך? נענתה האישה ואמרה: האבא אמר 'ודאי'.

מיד לאחר צאת השבת, קמו כמה אנשים בריאים וחזקים וליוו את האישה אל אותו מקום שאמר הרבי ר' הירש. ויהי כבואם שמה, היה זה בבוקר, אכן ראו אדם אחד רוכב על סוס. התבוננה האישה בפניו, וזיהתה את בעלה! נפלה האישה ונתעלפה. מיהרו האנשים שהיו עימה, ותפסו את האיש לבל יברח שוב, הביאוהו בפני בית דין ואכן נתן לה גט...

מנהג היה לו, להרה"ק הרבי ר' הירש זי"ע, שבכל פעם שאמר תורה, היה מתחיל מאדם הראשון. בכל פרשה שדרש, היה מתחיל לדרוש מבראשית, והיה מספר והולך מקורותיו של אדם הראשון ואילך, וכך היה מספר והולך הלאה. היו אנשים שתמהו על דברי התורה "המשונים" הללו, שהרי את סיפורי התורה יודע כל דרדק, ומה בא אותו צדיק לחדש בכך. פעם, היו שם, ברימנוב, הרה"ק מצאנז בעל 'דברי חיים' זי"ע והרה"ק רבי שלום מקאמינקא זי"ע. רצו החסידים לדעת מה פשרם של אותם דברי תורה, ומה הם כל הסיפורים הללו שהצדיק מרימנוב מספר מתולדותיו של אדם הראשון ואילך. הלכו החסידים אל הרה"ק מצאנז ושאלוהו: מה מספר הרבי ר' הירש כעת? נענה ה'דברי חיים' ואמר: מה פירוש, הלא הוא דורש בכוונות של חנוכה! הלכו ושאלו את הרה"ק רבי שלום מקאמינקא זי"ע: מה אמר הרבי ר' הירש כעת? נענה גם הר"ש מקאמינקא ואמר: הלא הוא דרש בכוונות חנוכה! ראו החסידים שהצדיקים הללו שמעו דברים אחרים...

היו צדיקים שנהגו לתבוע כסף רב עבור הישועות שפעלו, וטעם

המשך בעמוד הבא...

כמוס היה להם בדבר, ולעומתם היו צדיקים אחרים אשר לא הבינו את הטעם הכמוס, והקפידו על מנהג זה. הייתה לו, להרה"ק מרופשיץ זי"ע, בת נשואה, אשר לא זכתה להיפקד בפרי בטן. בעת ההיא הגיע הרה"ק הרבי ר' הירש מרימנוב ל'נסיעה' אל הרה"ק מרופשיץ זי"ע. נכנסה אצלו בתו של הצדיק מרופשיץ וביקשה ברכה, למען תזכה להיוושע בפרי בטן. אמר לה הרה"ק מרימנוב זי"ע: המחיר של הישועה שלך הוא מאה וחמישים רנדלא'ך. היה זה סכום גבוה ביותר. הלכה הבת ואמרה לאביה, הרה"ק מרופשיץ זי"ע, שהצדיק מרימנוב תובע סכום כה גבוה. נענה אביה ואמר לה: תני מיד את מלוא הסכום! נתנה הבת לצדיק מרימנוב את הסכום במלואו, וזכתה להיוושע.

יהודי כפרי אחד בא אל הרה"ק הרבי ר' הירש מרימנוב זי"ע, וביקש ישועה (אף הוא היה חשוך בנים). אמר לו הצדיק: המחיר הוא ח"י רענדלא'ך. אותו כפרי עני ואביון היה, ולא היה לו מהיכן להשיג סכום זה. אולם הרבי ר' הירש בשלו: אם תיתן את מלוא הסכום, תזכה להיוושע. היה שם, באותה שעה, הרה"ק מצאנז בעל 'דברי חיים' מצאנז זי"ע, והוקשה הדבר בעיניו: כפרי זה, עני ואביון, אין לו מהיכן להשיג ח"י רנדלא'ך, סכום זה גבוה כל כך עבורו, מדוע לא יברכהו הצדיק בלא התשלום? כאשר יצא הכפרי מאצל הרה"ק מרימנוב, אמר לו הרה"ק מצאנז זי"ע: אברך אותך אני, שתזכה בפרי בטן, בלא לשלם ח"י רנדלאך! ואכן, זכה הכפרי להיפקד, ואולם בשעת הלידה נפטרו האם והוולד. כששמע הרה"ק מצאנז כך, נצטער צער רב, וכל ימיו היה מיצר על כך, על שהתערב במעשהו של הצדיק מרימנוב.

■

חוק וסדר

פינה משפטית מאת עו"ד משה פרידל

האם חשיבה חופשית היא מחלת נפש?

ידידי, סגן יו"ר עמותת מגן לזכויות אנוש , מר יהודה קורן, הביא לידיעתי את המתפרסם להלן. מפחיד.

האם חוסר צייתנות וחשיבה חופשית הן מחלות נפש? על פי הנספח האחרון של ה-DSM-IV (המדריך לאבחון וסטטיסטיקה להפרעות נפש) התשובה היא חיובית.

בנספח זה תמצאו הפרעה חדשה ששמה 'הפרעת התרסה והתנגדות' ODD - oppositional defiant disorder. היא מוגדרת כ"דפוס מתמשך של התנהגות סוררת עוינת ומתריסה", הסימפטומים כוללים הטלת ספק בסמכות, שליליות, התרסה, ווכחנות ונטייה להיות מטרד.

ה-DSM-IV משמש פסיכיאטרים כמדריך לאבחון מחלות והפרעות נפש. בכל מהדורה חדשה תמצאו עשרות רבות של הפרעות ומחלות חדשות ואת קריטריוני האבחון שלהם. האם האוכלוסייה אכן נעשית מופרעת יותר? האם ככל שעוברות השנים קשה יותר לשמור על בריאות נפשית? מחברי ה-DSM-IV טוענים שכיום קל יותר לזהות מחלות נפש. מבקריהם טוענים כי לכותבי המדריך יש יותר מידי זמן פנוי.

בין ההפרעות החדשות שהוגדרו על ידי צוות עורכי ה-DSM-IV אפשר למצוא יהירות, נרקיסיזם, יצירתיות רבה מדי, ציניות, התנהגות אנטי חברתית ועוד. בעבר אלו היו תכונות אישיותיות, כיום הן מוגדרות כמחלות או הפרעות נפש.

ישנו טיפול לכול הפרעה, ברוב המקרים מדובר בתרופות ממכרות משנות חשיבה.

החברה המערבית בימינו הנוטה להגזים באבחון ובמתן תרופות. ב-50 השנים האחרונות זינק מספר הפרעות ומחלות נפש הנמצאים במדריך DSM-IV - מ-130 ל-357. רוב ה"מחלות" האלה מאובחנות בקרב ילדים. ביניהן הפרעות כמו ADHD, ADD, הפרעה דו קוטבית, ודיכאון. המדריך הזה מגדיר אלו התנהגויות הן למעשה הפרעת נפש. לילדים בכול העולם ישנה קשת התנהגויות שבעיקרון הן טיבעיות, הפסיכיאטריה הגדירה אותן כמחלות. מאמר בוושינגטון פוסט טוען ש"אם מוצרט היה נולד היום הוא היה מאובחן כבעל ADD (הפרעת קשב) והיו מלעיטים אותו בתרופות".

המהדורה האחרונה של ה-DSM-IV זיהתה תסמינים חדשים כמחלות נפש בקרב ילדים. התוצאה, כמות המאובחנים והמטופלים בתרופות עלתה. במדינות מסוימות חוקקו חוקים המאפשרים למשרד הבריאות המקומי לכפות על ההורים וילדים ליטול תרופות פסיכיאטריות. חלקן הצהירו שאי מתן תרופות הוא פשע בר-ענישה. זוהי תמונה מצמררת ומעוררת מחאה בקרב כל נון קונפורמיסט.

על פי ה-DSM-IV, 'הפרעת התרסה והתנגדות' אופיינית בעיקר בקרב ילדים, אבל גם מבוגרים עשויים "לסבול" ממנה. קביעות אלו צריכות להדיר שינה מעיניו של כל אדם בעל מחשבה חופשית משום שהן למעשה תיוג אפל.

ברור שתיוג אנשים כחולי נפש רק משום שיש להם מחשבה חופשית

פותח דלת לניצול ושימוש לרעה. זהו למעשה נשק פוליטי להעלים ולבודד את מתנגדי המשטר.

ברית המועצות הקומוניסטית השתמשה באבחון "מחלות נפש" למטרות דיכוי פוליטי. אנשים שלא הסכימו עם אמונות המפלגה הקומוניסטית פיתחו "סוג חדש" של סכיזופרניה. לפי הפסיכיאטרים הם סבלו מהזיות שווא רק משום שלא הסכימו עם המפלגה. בודדו אותם, הלעיטו אותם בתרופות ו"טפלו" בהם ב"תרפיות" אכזריות, רק כדי ל"החזיר" אותם לשפיות.

האם מדינות המערב כולל מדינת ישראל מתייגות ומרסנות כימית את אזרחיהן באופן המתאים למשטרים אפלים?

מידע נוסף תוכל למצוא במאמר הבא:

http://www.prisonplanet.com/is-free-thinking-a-mental-illness.html

תורגם לעברית על ידי יהודה קורן והילה קומם, פורסם באתר האם www.cchr.org

שו"ת קיץ
הרב שבתי יגל

שאלה: שומרי מצוות רבים קוראים בשמחות למשגיח לפתוח את בקבוק היין בטענה כי המלצרים הם מחללי שבת. לעומתם יש האומרים שזו רק "הרחקה" ואין בזה בעיה. האם יש בעיה או לא? האם יש הבדל בין יין מבושל ליין שאינו מבושל? האם "הרחקה" מחייבת או לא או שמא זה רק בגדר הידור? ואם אכן זה רק בגדר הידור למה להעליב את המלצרים?

תשובה: אנסה לבאר את העניין:

א. נפסק להלכה בשולחן ערוך[א] שמגע של גוי ביין אוסר את היין מדין 'סתם יינם'. כמו כן נפסק להלכה[ב] שיהודי המוגדר כ'מומר' דינו כגוי להרבה דברים, ובין השאר גם לעניין זה, שהיין הנמזג על ידו אסור בשתייה.

ב. יש מהפוסקים שכתבו שמומר אוסר רק את היין שמזג מהבקבוק אבל היין הנשאר בבקבוק מותר[ג].

ג. בשולחן ערוך מבואר דיהודי שמחלל שבת בפרהסיא, מוגדר כ'מומר'.[ד]

ד. אמנם בדברי כמה מהפוסקים בדורות האחרונים מצאנו כמה סברות להקל ביהודים המחללים שבת המצויים בזמנינו, שאין הם מוגדרים כמומרים[ה].

ה. גוי שנוגע ביין מבושל אינו אוסר את היין, וכל האיסור נאמר רק ביין שאינו מבושל[ו].

ו. נאמרו בראשונים כמה הגדרות מה נחשב 'בישול', ועל פי זה נחלקו פוסקי זמנינו[ז] אם יין מפוסטר נחשב כמבושל לעניין זה או לא.

מעתה: אם המלצר מחלל שבת והיין מפוסטר, יש למקלים על מי לסמוך - לאפשר למלצר למזוג להם את היין לכוס, לסמוך על הפוסקים הסוברים שפסטור נחשב כבישול, וכן לסמוך על ההקלות במחללי שבת שבדורנו. אך אם היין אינו מפוסטר, מכיוון שלא בכל 'מחלל שבת' שייכים סברות ההיתר של הפוסקים הנ"ל שלא להחשיבם כמומרים, וכן הסברות הנ"ל לא מוסכמות על כל הפוסקים, ובכל מקרה לגופו, יש להחמיר שלא לשתות ממזיגתו, אלא ימזוג לעצמו, ואם חושש שהמלצר ייעלב מכך, אז יימנע משתיית יין באותה חתונה[ח].

א - יורה דעה סימן קכ"ג סעיף א'.
ב - אבן העזר סימן קכ"ג סעיף ב', וראה ב"י יו"ד סימן קי"ט בשם תשובת הרשב"א ושו"ת הריב"ש סימן ד', וע"ע שו"ת תשובות והנהגות ח"ב סימן ת'.
ג - עיין שו"ת יבי"א חלק א' יו"ד סימן י"א אות כ"א - כ"ג.
ד - שולחן ערוך יורה דעה סימן ב' סעיף ה'.
ה - עיין שו"ת יבי"א חלק א' יו"ד סימן י"א שהאריך להביא את כל דברי הפוסקים בעניין זה, ותוכן דבריהם שיש להגדיר חלק ממחללי השבת כ'תינוקות שנשבו' וכן יש מהם שעל אף שהם מחללים שבת מאמינים הם בקב"ה ולראיה שעושים קידוש בליל שבת וכדו', וא"כ אין הם כ'מומרים' ועוד דיש בדברי הפוסקים הגדרות מחמירות להגדר של 'מחלל שבת בפהרסיא' וממילא לא כל מחלל שבת יכול להיכלל בהגדרה זו.
ו - שולחן ערוך יורה דעה סימן קכ"ג סעיף ג'.
ז - עיין שו"ת מנחת שלמה ח"א סימן כ"ה, שו"ת אגרות משה יו"ד ב' נ"ב, ושו"ת שבט הלוי ב' נ"א ועוד.
ח - עיין ש"ך לשו"ע יו"ד סימן קי"ב ס"ק כ"ו.

שביבים
/ שאול שיף

גם מידת הדין הסכימה

מנהג ישראל לומר בכל מוצאי-שבת-קודש את הברכות שבירך יצחק אבינו את יעקב אבינו: "ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ וגו'" (בראשית כז, כח). הנה ידוע ששם אלקים הוא שם של מידת הדין, ויש להבין העניין שנזכר כאן בברכות שם של מידת הדין, ולא שם הוי"ה שהוא שם של מידת הרחמים. והסביר כ"ק האדמו"ר מסדיגורא שליט"א: וי"ל שהיא הנותנת שגם מידת הדין הסכימה לנתינת הברכות ליעקב אבינו, וע"ד 'בדין הוא שיטול שכרו' (במד"ר כא, א). והדרך לבטל דינים ולהפוך אותם לרחמים, הוא ע"י לימוד התוה"ק ומעשים טובים, להיות 'טוב עין', ולנהוג זה עם זה באהבה ובאחדות, וע"י העמל והיגיעה אפשר לזכות שיתקיים 'בדין הוא שיטול שכרו', שגם מידת הדין תסכים לשפע טובה וברכה לבנ"י.

על דביר בנדיק לשלם מחיר אישי כבד

מלחמת חופש השיסוי עלתה מדרגה.

פעילותם האנטי ציונית ואנטי יהודית של אנשי הבוהמה עברה למאבק שלצערנו כבר הגיע לאלימות מילולית ופיזית. לא בכדי בחרו סטודנטים לאחרונה את החזיר כסמל למאבקם (לקראת חנוכה הם רוצים להזכיר באיזה צד הם).

אם עד כה קורבנות השיסוי היו אלו שבחרו מרצונם החופשי להיכנס לתיאטראות ולאוניברסיטאות אנטי ציוניות ולהיות חשופים לשיסוי ולביזוי, הרי שכעת יוצאים אבירי חופש השיסוי למאבק ברחובות.

העליהום העונתי החל בהחרמת היכל התרבות באריאל, המשיך בשיסוי גורף על רקע קצבאות האברכים וברור שהעיתוי סביב פסטיבל רבין תרם למוטיבציה של מחרחרי המדון הללו.

כעת המאבק ממשיך בכינוסים ובקריאות לשרת החינוך והתרבות להתפטר על רקע דרישה להתנות תקציבים (מכיסינו האזרחים!) למוסדות "תרבות" למיניהם בכך שלא יפעלו נגד מדינתם ועמם.

את נס המרד נושא כעת דביר בנדק המתהדר בתואר יו"ר איגוד שחקני המסך (מסתבר שיש דבר כזה).

אסור לשכוח שבזמן שדביר וחבריו לובשים מדים ממחסן התפאורות ומציגים חיילים יהודיים המתעללים בפלסטינים מסכנים (וזה קורה בכל סרט והצגה ישראליים כמובן) אנו וכל הציבור הלאומי הנפלא לובש מדים אמיתיים ומגן על גבולות המדינה ועל עם ישראל מפני מחבלים פלסטינים וחבריהם האוייבים המקיפים אותנו.

חברים יקרים. במלחמה, כמו במלחמה. ידע כל אדם שיש גבול לנכונותנו למחול על כבודנו ולהגיש לחי שניה בכל פעם שיורקים עלינו או מגרשים אותנו.

על דביר לשלם מיד מחיר אישי כבד כמו שהוא רוצה לעולל לנו, לך ולכל האזרחים ההגונים, המשרתים בצה"ל ומשלמים מיסים ובכך מממנים את חבורת המשסים ובימות "התרבות" שלהם ומאפשרים להם לפעול בשלווה ללא איומי טרור ומחבלים.

פרצופו של דביר מזוהה כעת עם בנק. איננו חסידים של לימור לבנת מאז שסייעה לגירוש, ואין לנו שום דבר נגד בנק טפחות, אבל הקם לחסל את ביתך ופרנסתך השכם לחסל את ביתו ופרנסתו.

אנו קוראים לכל בר דעת להחרים מיד את כל הגופים והמוסדות שדביר מייצג, עד לפיטוריו המידיים. כל עוד פרצופו החייכן והמשסה מתנוסס שם- הם לא יראו את כספנו ולא ברכה בעמלם.

חושבים שהצדק עמנו? הפיצו קריאה זו וסייעו לנו במאבק על חיינו היהודיים כאן בארץ אבותינו, ארץ ישראל.

בברכה

צחי פנטון ועוד רבבות חיילי מילואים ואזרחים הגונים שנמאס להם שאוכלי השוסי ומנויי "הארץ" משתלטים על המדינה באלימות נאורה.

כשה אובד בקש

למשל הזה לא מעט גירסאות אבל הכול הולך אל מקום אחד: היטפלות לעם ישראל על הבלים על-ידי השפלות שבמדינות

יהודי עם הארץ שלמרות בורותו נוהג היה לשבת ולקרוא תהילים בבית המדרש. קבוצת יהודים שמעה אותו קורא את הפסוק האחרון שבפרק קי"ט בתהילים, "תעיתי כשה אובד, בַּקֵּש (שוא תחת ה-ב' ופתח מתחת ל-ק') עבדך כי מצוותיך לא שכחתי," והטעים זאת כך: "תעיתי כשה אובד בְּקַשׁ", כלומר כשה הטועה ומתבלבל בערימת קש.

היהודים ששמעו זאת פרצו בצחוק גדול, ואף מיהרו לרב העיר - רבי לוי יצחק מברדיצ'ב, שהיה ידוע כמליץ יושר על עם ישראל - וסיפרו לו על בורותו של היהודי. "אל תזלזלו בו" השיב להם הרב, שכן בטעותו גלומה אמת עתיקה...".

פתח רבי לוי יצחק ואמר, אספר לכם מעשה שהיה.

זאב אחד הלך ביער במשך כמה ימים ולא מצא אוכל. גבר עליו רעבונו, כשלפתע פגש בשה תועה ביער העבות.

'שמע נא, שה קטנטן' אמר הזאב, 'אני רעב עד מאוד, ואני עומד לטרוף אותך. אך אין זה מן היושר שאטרוף אותך ללא אף סיבה. ספר נא לי איפוא על חטאיך, איזה עוון עשית לאחרונה שבשלו מגיע לך להיטרף למוות?'

אבריו של השה רעדו מפחד. שיניו נקשו זה לזה והוא השיב: 'חוסה נא, רחם נא על נפשי העלובה! אני צעיר וחלוש, לא חטאתי מעולם ואני חף מכל פשע!'

'מהר והתוודה על מעשיך הרעים!' גער בו הזאב הרעב. 'אין לי כל ספק שעשית איזה חטא כלשהו. ספר, ספר לי חיש מהר כי רעב אנוכי.'

ראה השה שצרתו צרה ואמר: 'אכן, צודק אתה. כשהייתי צעיר לימים, ממש בן כמה חודשים, ראיתי אדם הולך בשוק כשהוא נושא חבילת קש. הייתי רעב עד מאוד ואכלתי קש אחד מן החבילה. אך אנא, זאב, אל נא תענישני בעבור חטא קטן שכזה! הלא הייתי צעיר ולא מרוע לב עשיתי זאת!'

'שתוק, בלום את פיך גם רוח מחוצף' צעק עליו הזאב. 'פושע שכמוך! אוכל קש לא לו! אתה חייב מיתה על גניבה זו, והוא מיהר לטרוף את השה המסכן.

"עם ישראל אף הוא כשה זה" סיים רבי לוי יצחק את סיפורו. "שונאי ישראל מחפשים להעליל ולטפול עלינו אשמות על לא עוול בכפינו. אך בלהיטותם הם מאשימים אותנו על עסקי קש, הבלים ממש.

"על כך התפלל דוד המלך: תעיתי כשה האובד בקש..." סיים רבי לוי יצחק את דבריו.

(הערת העורך של אתר חב"ד אורג': סיפור זה רלבנטי מתמיד בימינו, כאשר על כל מעשה קטן של ישראל נשמעים גינויים מכל קצוות תבל, בעוד מדינות רבות - בהן אלו המהרות לגנותנו - חוטאות בפשעים חמורים בהרבה).

האדמו"ר הצייר

בימים אלה יצא לאור ספרו של מנחם קמפינסקי "מרוז'ין לירושלים" המתאר את סיפור חייו של האדמו"ר מדרוהוביטש, רבי חיים מאיר יחיאל שפירא זצ"ל. מעניין ביותר.

בפרק יג' מסופר על בנו, רבי אברהם יעקב זצ"ל שירש את כסא האדמו"רות מאביו והיה בעל כישרון בזמרה ובנגינה.

אבל לא רק. וכך העיד על עצמו: הנני מצייר מתוך הכרח פנימי, שבא עלי לפעמים. תוקף אותי ואינו מניח לי עד שאקח מכחולי בידי, אבחוש בצבעים ואצייר לפי תומי.

כותב קמפינסקי: במות עליו רעייתו הרבנית מרת אסתר גולדה ע"ה לא היה יכול להתנחם. ברגעי הצער הפיג את יגונו בהשראה לאמנות הציור, שהתגלתה לו לפתע, ושהקדיש לה את לילותיו חסרי השינה. תערוכות תמונותיו בתל אביב, ניו יורק ובפילדלפיה זכו להערכה מאת הביקורת האומנותית ומאז ניתן לו הכינוי: האדמו"ר הצייר.

בסוד שיח

כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

נשמח לקבל תגובות והערות מהקוראים בדוא"ל: besod@013net.net

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין עיצוב גרפי
טל. 052-7723288
אימייל. gilwein26@012.net.il